ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μαριάννα Τζιαντζή

Δεκαπέντε μήνες είναι πολύς καιρός. Τόσοι έχουν περάσει από την πυρκαγιά στο ταχυφαγείο Έβερεστ, από την οποία έχασε τη ζωή της μια 40χρονη λογίστρια που εργαζόταν στο υπόγειο, σε ένα μπουντρούμι χωρίς παράθυρα.

Εκτός από τις *«Τρεις πινακίδες»* που στήθηκαν έξω από το Έμπινγκ, στο Μιζούρι, στην κινηματογραφική ταινία που σάρωσε στα φετινά Όσκαρ, υπάρχουν δύο πινακίδες στερεωμένες στις δύο πλευρές της γωνίας των οδών 3ης Σεπτεμβρίου και Χέυδεν στην πλατεία Βικτωρίας. **«Το παρόν ενοικιάζεται»** γράφουν με μεγάλα κεφαλαία γράμματα, ευανάγνωστα από πολλά μέτρα μακριά. Με μικρότερα γράμματα, το όνομα του μεσιτικού γραφείου –Real Estate Τάδε– και, με ακόμα πιο μικρά, τα τηλέφωνα για πληροφορίες. Πρόκειται για το Έβερεστ που κάηκε ύστερα από έκρηξη τον Δεκέμβρη του 2016, με αποτέλεσμα να βρει τον θάνατο η σαραντάχρονη λογίστρια που εργαζόταν στο υπόγειο, ένα μπουντρούμι χωρίς παράθυρα.

Η ιστορία έχει ξεχαστεί και ας γράφτηκαν τότε πολλά για την κόλαση των ταχυφαγείων και ας έγιναν συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας και ας υψώθηκαν πανό που έγραφαν *«Να μη συνηθίσουμε τον θάνατο»* και ας μιλούσαν πολλοί για εργοδοτικό έγκλημα και όχι για ατύχημα.

> Τα σύγχρονα κάτεργα δεν είναι τα ορυχεία και οι φάμπρικες.
> Οι δούλοι δεν αλυσοδένονται και οι πόρτες είναι ανοιχτές

Όμως όλα τα συνηθίζει ο άνθρωπος. Και αφορμή για το σημερινό σημείωμα είναι οι δύο πινακίδες που μας θυμίζουν κάτι που όλοι έχουμε ξεχάσει.

Δεκαπέντε μήνες είναι πολύς καιρός.

Αρκετός για να φύγει η μυρωδιά του καμένου μετάλλου και του πλαστικού από το απανθρακωμένο μαγαζί. Πάνε, εξαερώθηκαν τα σάντουιτς και τα προϊόντα σφολιάτας, άμορφη μαύρη μάζα έγιναν οι μηχανές του εσπρέσο και του καπουτσίνο, μόνο λίγα μαυρισμένα καλώδια ακόμα κρέμονται ψηλά στην πρόσοψη, εκεί όπου κάποτε ήταν η ταμπέλα του γωνιακού καταστήματος, ενώ μια πτυχωτή λαμαρίνα κρύβει από τα μάτια των περαστικών το ρημαγμένο εσωτερικό του.

Τις πρώτες μέρες μετά τη φωτιά, πολλοί άφηναν στο πεζοδρόμιο λουλούδια, φαναράκια, σημειώματα. Τώρα τίποτα. Πώς να στήσεις εικονοστάσι μες στα αποκαΐδια; Εξάλλου, το απαγορεύει ο οικοδομικός κανονισμός.

Πάντως, επιτοίχια αναμνηστική πλάκα μάλλον δεν πρόκειται να δούμε.

Η ζωή προχωράει, λέμε συνήθως μετά από ένα θάνατο, ή *«ο χρόνος τα γιατρεύει όλα»*. Δεν τα γιατρεύει μόνο αλλά και τα κουκουλώνει, τα σκεπάζει τόσο ασφυχτικά που η αλήθεια δεν βρίσκει οξυγόνο να ανασάνει, γίνεται αχρείαστη, βάρος περιττό. Και όχι η μόνο η αλήθεια που βρίσκεται πίσω μας, αλλά κι αυτή που βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας.

Ξεχνιέται η νεκρή λογίστρια, που η επαγγελματική και μισθολογική της θέση ήταν ένα σκαλάκι πιο πάνω από τις κοπέλες που εργάζονται πίσω από τους πάγκους. Οι κοπέλες αυτές δεν προλαβαίνουν να γίνουν σαραντάρες: φεύγουν, είτε γιατί απολύονται είτε γιατί ανανεώνονται, πράγμα φυσικό αφού κανείς εργαζόμενος δεν ριζώνει στα ταχυφαγεία και στα καφέ που φυτρώνουν σαν τα μανιτάρια σε όλη την Ελλάδα. Για να αντέξεις αυτή τη δουλειά πρέπει να είσαι πολύ νέος, με γερά αποθέματα αντοχής και βιολογικής αισιοδοξίας. Και αν είσαι γυναίκα, πρέπει να αποφύγεις την αναπαραγωγή του είδους, να μην πάθεις ό,τι έπαθε η έξι μηνών έγκυος η οποία πρόσφατα απολύθηκε από καφέ στο Περιστέρι.

Τα σύγχρονα εργασιακά κάτεργα δεν είναι τα ορυχεία, οι φάμπρικες, τα εργοτάξια.

Στα **μοντέρνα κάτεργα** οι δούλοι δεν αλυσοδένονται. Οι πύλες είναι ανοιχτές και όποιος θέλει φεύγει όποια στιγμή το θελήσει. Το ντεκόρ είναι πολύχρωμο, αδιάκοπα κινούνται τα δαχτυλάκια που φτιάχνουν εσπρέσο και καπουτσίνο, χαρούμενη η μουσική από τα ηχεία, νεανικά και χαμογελαστά τα πρόσωπα, όμως **η σκιά του θανάτου** στην άσφαλτο πλανιέται πάνω από τα σκουτεράκια των ντελιβεράδων. Η *«περήφανη κι αθάνατη εργατιά»* του Τσιτσάνη δεν είναι αθάνατη αλλά τραγικά αναλώσιμη.

Τουλάχιστον κάποιες στιγμές, πολύ λίγες, θυμόμαστε ότι μπορεί να είναι και περήφανη.

Ενώ γράφονται αυτές οι γραμμές, ίσως οι πινακίδες να έχουν ξηλωθεί και το κατάστημα να έχει νοικιαστεί. Η φύση απεχθάνεται το κενό, ενώ το ίδιο συμβαίνει και με το real estate, ιδίως τώρα που το Airbnb έχει δώσει το φιλί της ζωής στην κτηματαγορά του κέντρου της Αθήνας και άλλων τουριστικών πόλεων. Αφήστε τους νεκρούς να θάψουν τους νεκρούς τους. Σοφή η συμβουλή. Μόνο που στην περίπτωση του κλάδου της σίτισης, οι νεκροί, οι σακατεμένοι, οι αδικημένοι του μέλλοντός μας **πληθαίνουν διαρκώς.**

Αν γίνονταν μνημεία όλα τα σημεία όπου έχουν συμβεί εργατικά ή πολιτικά *«ατυχήματα»*, τότε η πόλη θα έμοιαζε με **απέραντο κενοτάφιο.** Και το θέμα δεν είναι να θυμόμαστε τη λογίστρια — εξάλλου, ποια θύματα εργατικών ατυχημάτων να πρωτοθυμηθεί κανείς; Των ζωντανών η μοίρα και τα πάθη δεν πρέπει να ξεχνιούνται.

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 29.4.2018